

ŁAD BOŻY

TYGODNIK DLA RODZIN KATOLICKICH

Rok 2 — Nr. 48 (66)

Włocławek, 24 - 30 listopada 1946 r.

Cena 3 ziote

Uzupełniamy

Z niedzielą dzisiejszą kończy się kościelny rok liturgiczny. Pod wrażeniem tej chwili myśl nasza sięga wstecz, patrzy na minione miesiące, dni i godziny. Rozważamy ile dobrych uczynków wnieśliśmy do skarbnicy wiecznej. W szczerzej pokorze przyznajemy, jak wiele straciliśmy okazji do dobrego. I smutek zasnuwa nam duszę. Rozumiemy, że choć tyle dobrych chęci zrywało się w nas, nie znaliśmy w sobie dostatecznej siły, by oblec je w dobry, uszlachetniający nas czyn. Dopiero po takim spojrzeniu na własne życie rozumiemy, jak głęboko życiową wartość posiada modlitwa, którą kieruje Kościół dzisiaj do Boga:

— Pobudź, prosimy Cię, Panie, wolę wiernych swoich, aby z łaską Bożą dobre uczynki gorliwie spełniając, obfitszą miłosierdzia Twojego pomoc otrzymali.

Dlaczego błagamy Boga, aby tak wpływał na naszą wolę? Czyż nie do człowieka należy chcieć lub nie chcieć? Niestety, w zakresie zbawienia naszej duszy (a o to tu chodzi), woła okazuje się nie wystarczającą. Pismo św. wyraźnie nam wskazuje, że chcenie i wykonanie do Boga należy. Potrzeba więc, aby sam Bóg pobudził naszą wolę.

On też nam zbożne nasuwa myśli w związku z kończącym się rokiem kościelnym. Wszystko mija bezpowrotnie jak fale w rzece. Wczorajszy dzień już nie do nas należy. Zbliżamy się do końca własnego życia. Trzeba będzie przed Najwyższym, nieomylnym i niesprawniejszym stanąć Trybunałem. A z czym się tam pokażemy? Z czego nas sądzić będą?

Kodeksem, według którego rozpatrywać będą nasze sprawy — to wola Boża. Czyśmy zachowywali ją, czy kierowaliśmy się prawem

Boga, sumiennością, uczciwością, sprawiedliwością.

Już teraz, jakby na etapach życia, trzeba umieć sobie na te pytania odpowiedzieć. I to nie w sposób ogólnikowy, mglisty lub wykrętny, ale uczciwie, poważnie i głęboko.

Ale jakże możemy odpowiedzieć, jeśli wielu jest takich, którzy nie zdają sobie sprawy w czym tkwi istota woli Bożej, gdzie ona jest, na czym polega?

Przypomnijmy sobie choć niektóre prawdy wieczne. Bóg stworzył człowieka dla swojej chwały i szczęścia naszego. Tę podwójnego celu — a właściwie jednego celu z dwu stron ogładanego, nie da się osiągnąć bez spełnienia woli Bożej. Najwyższy Stwórca zapisał ją w sumieniach ludzkich ogólnie, a szczegółowiej ujął w swoich przykazaniach. Zaczynanie ich prowadzi właśnie do Boga. P. Bóg jako najlepszy Ojciec i Stwórca, chce byśmy do Niego dążyli przez coraz głębsze poznawanie Jego Boskiej woli i stosowanie się do niej. Wtedy zawiązuje się szczerzejszy stosunek stworzenia ze Stwórcą, który przeradza się w łączność pełną miłości i oddania. Miłość dziecka do Ojca niebieskiego powstaje w naszym sercu i sprawia, że czujemy się spokojni, ułni, gotowi na każde zawołanie Boże.

I na tym polega istota religijności. Religijność zaś nie jest czynem narzuconym człowiekowi przez ludzkie hasła, poglądy czy dążenia. Wypływa ona z samej natury człowieka. To Bóg stwarzając nas takimi jakimi jesteśmy wlał w duszę nieczym niezastąpione pragnienie jednoczenia się ze swym Stwórcą. Przez to jednoczenie się z Bogiem osiągamy, jako istoty rozumne o nieśmiertelnej duszy swój

najwyższy i najwznioślejszy cel.

— Czy wszyscy katolicy są świadomi tego celu?

Może nie tylko do współczesnych sobie Kolosów zwraca się św. Paweł z zachętą uzupełniania się w znajomości woli Bożej. Może nawet wiedza o tych rzeczach dotyczących zbawienia dziś, po wojnie, jest pytsza niż była wczoraj. To pewna, że męka, jakąśmy przechozili, pogiębna niejedną duszę w znajomości prawd Bożych. Ale nie o wszystkich tak można powiedzieć. W czasie męki byli i fałszywi prorocy. Kierowali duszę naszą na błędne tory.

I dzisiaj wielu jest takich co sądzą, że religijność mierzy się ilością pacierzy, albo i takich, którzy nie doceniają istoty i sensu modlitwy. Ona jest podstawą życia religijnego, ale się w niej nie zamyka. Religijność wymaga znajomości prawd Bożych i pogiębiania jej. Wiara nie jest tylko patrzeniem w niebo. Jest dążeniem do niego przez ziemskie życie. Obejmuje całego człowieka i jego wolę, więc czyn i jego umysł — więc myśl i jego serce — więc uczucie. Nie można stale ność w sobie rozdwojenia: — wobec Boga się korzyć, gdy się znajduje w kościele, a w życiu deptać prawa Stwórcy. Życie musi być przez nas regulowane. Regulatorem będzie wola Boża. Stąd wynika konieczność jej poznawania, czy w tym postępku moim, w tej myśli, w takich zdaniach kryje się naprawdę wola Stwórcy wyrażona w przykazaniach.

Ileż zła, nieszczęść, niepokojów i ile męki uniknąłby każdy z nas, gdyby pogiębiał się w znajomości i w pełnieniu woli Bożej.

X. Dr Mirski.

Ks. B. Perzyna,

Prowadzą łódź Chrystusową

— Dobrze, — powiedział p. Jan, — ksiądz mówi, że papież są zwierzchnikami Kościoła katolickiego od czasów P. Jezusa, a przecież papieństwo powstało dopiero w 539 r., kiedy cesarz Justynian mianował papieża naczelnikami Kościoła zachodniego.

— Proszę Pana — odpowiedział ks. Rybka, — to całkiem nie zgadza się z historią. Papieństwo istnieje bowiem od tej chwili kiedy, jak to już mówiłem, P. Jezus powiedział do św. Piotra: „Paś owieczki moje, paś baranki moje“. Przez te słowa otrzymał św. Piotr najwyższą władzę nad Kościołem, obiecaną mu niegdyś przez Chrystusa w okolicy Cezarei Filipowej. I już od owej chwili obietnicy P. Jezus zaczął wyraźnie wyróżniać św. Piotra z pośród innych Apostołów. Przede wszystkim zmienił mu imię z Szymona na Piotra, co oznaczało wtedy, że owego człowieka powołuje się do nowych zadań. Następnie P. Jezus kazał np. zapłacić podatek za Siebie i Piotra, nauczał z jego łodzi, modlił się o silną wiarę dla niego itp. Św. Piotr zaś świadom był swej władzy. Dlatego on przemawiał do tłumów w dniu Zesłania Ducha Św., on zarządził wybór nowego Apostoła na miejsce Judasza, on odpowiadał przed Najwyższą Radą w imieniu Apostołów. Apostołowie zaś uważali go za pierwszego z pośród swego grona, a Ewangeliści w spisach Apostołów umieszczali go na pierwszym miejscu.

— A jednak, panie tego... Piotr Apostoł nie wykonywał najwyższej władzy, nie kierował Kościołem, — powiedział znowu p. Jan.

— Widać z tego, że słabo czyta pan Pismo św., bo gdyby pan czytał lepiej, to znalazłby mnóstwo dowodów przeciw swojemu twierdzeniu, — rzekł ks. Rybka. — O niektórych już mówiłem, jak np., że św. Piotr zarządził wybór nowego Apostoła i pierwszy głosi Ewangelię Żydom. Do tego dodam jeszcze takie fakty: św. Piotr osądził i karze Ananiasza i Sáfirę za oszustwo, wizytuje nowopowstałe gminy chrześcijańskie, zwołuje sobór jerozolimski i na nim przewodniczy, przemawia pierwszy, a Apostołowie zgadzają się na jego postanowienia. Słowem św. Piotr występuje od początku jako Głowa Kościoła.

Po jego zaś śmierci męczennickiej w Rzymie wszyscy uważają jego

następców, biskupów rzymskich, za namiestników Chrystusa i zwierzchników całego Kościoła. A więc nie od czasów cesarza Justyniana, ale od samego założenia Kościoła katolickiego rządzą nim biskupi, rzymscy papieże.

— A ja czytałem, proszę księdza, w naszych ksiązkach, że nie wszyscy chrześcijanie uważali początkowo zwierzchnictwo biskupów rzymskich nad całym Kościołem.

— Niestety, proszę pana — powiedział ks. Rybka — musimy wierzyć raczej dokumentom historycznym, niż książkom badaczy. Np. w 95 r. powstał spór religijny w diecezji korynckiej w Grecji. Chrześcijanie udali się wtedy po rozstrzygnięcie nie do św. Jana Apostoła, który żył jeszcze, ale do pap. Klemensa do Rzymu. Albo weźmy list św. Ignacego biskupa męczennika, który nazywa Kościół „związkiem miłości“ a Rzym „przełożonym tego związku“. A chyba św. Ignacy lepiej znał wiarę Chrystusową od badaczy, bo słuchał jej z ust samych Apostołów. Na wszystkich soborach czyli zgromadzeniach biskupów całego Kościoła, jak wiemy z historii, zawsze przewodniczyli papież albo osobiście albo przez swoich zastępców. Uchwały zaś tych soborów miały moc obowiązującą tylko wtedy, jeśli papież je uznał i zatwierdził.

— Jednak, panie święty, byli papieże źli, o których dużo piszą książki badaczy. Jakże można być uległym złemu papieżowi, szanować go i do tego nazywać go „Ojcem świętym“?

— Proszę pana, zacznijmy od nazwy. Papieża nazywamy „ojcem“ ponieważ jest głową wielkiej rodziny Chrystusowej, złączonej węzłem jedności wiary w Kościele katolickim. Jeśli wierni swych kapłanów nazywają „ojcami duchowymi“, to tym bardziej ta nazwa przystoi papieżowi, który jest ojcem wszystkich wiernych. Gdy zaś do nazwy „ojciec“ dodajemy „święty“, to nie dlatego, że papież rzeczywiście jest święty, ale dlatego, iż urząd, który dzierży jest wielki i święty. Osoba zaś tego, który ten urząd zastępuje P. Jezusa sprawuje, jest zawsze godną czci i drogą sercu każdego katolika. Nazwa więc „Ojciec św.“, dobrze zrozumiana, nie ma w sobie nic rażącego, podobnie jak nie razi nikogo nazwa „Kościół św.“, choć należą

doń nie tylko cnotliwi lecz także i grzesznicy. Nikt też nie przeczy, że było i kilku takich papieży, którzy nie przynoszą zaszczytu Kościołowi, ale trzeba pamiętać, że z woli Chrystusa Pana rządy Kościołem i szafarstwa łask boszych dokonują się przez ludzi, a ci, choć sprawują święty urząd, mają wolną wolę i są nadal ludźmi grzesznymi i ułomni. Jeśli wśród dwunastu Apostołów Chrystusa znalazł się zdrajca, a drugi się Go zaparł, to nic dziwnego, że na dwustu sześćdziesięciu kilku papieży dotąd znalazło się kilku, którzy swemu powołaniu nie odpowiadali godnie. Za swoje czynny odpowiadają oni sami przed Bogiem. Natomiast w rządach Kościoła Chrystusowego bynajmniej nie pobłądzili i żaden z nich fałszywej nauki wiary wiernym nie podał. Czy papież jest więcej czy mniej doskonały, szanować trzeba go zawsze, ponieważ jest on zastępcą Chrystusa Pana na ziemi. Dlatego też i wszelkie orzeczenia papieży w sprawach wiary i moralności obowiązują w sumieniu wszystkich katolików niezależnie od tego, czy pochodzą one od papieży „dobrych“ czy „złych“.

— A skąd my możemy wiedzieć, proszę księdza prefekta, że papież żadnej błędnej nauki nie głosił? — spytał p. Jan.

— Stąd, proszę pana, że nauka ich jest zgodna całkowicie z nauką P. Jezusa i Apostołów.

Tu p. Jan zamilkł i przez chwilę zdawał się szukać czegoś w swej głowie z wysiłkiem. Wreszcie rzekł:

— W historii, panie święty, piszą, że przed laty rządziła Kościołem Joanna papieżyca.

— Proszę pana — odpowiedział ks. Rybka, — ta historia o owej papieży Joannie to tylko zwykła bajka, jak się okazało z badań historyków, zmyślona przez protestantów w okresie ich walki z Kościołem katolickim, dla ośmieszenia papieństwa, którego, jak wiadomo, protestanci a także i wszyscy inni heretycy, nie uznają. Otóż nowocześni historycy na podstawie dokumentów z całą pewnością dowiedli, że w owych latach, kiedy miała rządzić Kościołem Joanna rządzili bezpośrednio po sobie następcy papieży, tak, że nie ma w ogóle miejsca na ową Joannę i historia takiej postaci nie zna. Zreższą sekciarze wymyślali już ty-

Zofia Skrzyńska-Topińska

Apostoł Pomorza

Skończyła się w boru nadmorskim święta ofiara. Siedli po niej na pniu przewróconego dębu i posilali się korzeniami roślin leśnych, które znali jako pożywne i paczkami drzew dopiero co do życia wiosennego zbudzone aby zaraz wrócić do ziemi gnieźnińskiej, by Chrobremu ze swego apostołstwa zdać sprawę.

Nagle wrzask tuż za nimi rozległ się przeraźliwy i kilku mężów w drągi zbrojnych bieгло ku bezbronnyemu wędrowcom.

— Coście wy za ludzie? Co tu czynicie?

— Krzywdy nie robimy nikomu.

siacie oszczerstw pod adresem Kościoła i papieżstwa, aby je tylko wyszydzić i ludzi, zwłaszcza, nieuczonych i mało krytycznych odwrócić od Głowy Kościoła a ziednać dla swej fałszywej religii. Większość tych kłamstw krytyka historyczna odrzuciła jako nieuzasadnione. Kościół, jak wiadomo, przeżywał nieraz bardzo ciężkie chwile tak, iż jego wrogowie wydawali już krzyk radości, pewni, że zginie, a tym czasem ze wszyskich niebezpieczeństw wychodził zawsze obronną ręką ku podziwowi całej ludzkości. Tego nie da się wytłumaczyć inaczej jak tylko cudowną opieką Bożą nad Kościołem. Nie napróżno modlił się Zbawiciel za św. Piotra, aby wiara jego nie ustawała i aby on braci w wierze utwierdzał. To też następcy św. Piotra prowadzą łódź Chrystusowego Kościoła pewną dłonią przez burze czasów, pamiętając na słowa P. Jezusa, że „bramy piekielne nie zwyciężą go“.

— A czy piszą wasze książki badackie coś o dobrych papieżach? spytał ks. Rybka.

Nie, — odpowiedział p. Jan. — Książki badackie nie nie wspominają o papieżach dobrych.

— Widzicie, gdyby badacze mówili prawdę, to powinni o „złych“ papieżach napisać też coś i o papieżach dobrych. Na dwustu sześćdziesięciu kilku papieżów Kościół siedemdziesięciu pięciu wygłosił świętymi i nawet przyznał, że byli ludzie wielkiej pobożności i cnoty. A wielu innych, nie ogłosił świętymi, to jednak byli głośnymi ze swej nauki i świętości życia.

(D. e. n.)

Odchodzimy stąd jeno posiliwszy się.

— Nie wiecie, iż to miejsce jest świątynią czterogłowego boga Światowida? Nie wiecie, że to święty gaj ofiarny?

— Bogu Najwyższemu sprawiłem tu ofiarę. Posłuchaj mnie bracie a przekonasz się...

— Śmierć tobie! — krzyknął Prusak.

Moc była w Wojciecha spojrzeniu, lecz mimo pozornego nieśtrożenia poraził go lęk śmierci. Ogarnęła go trwoga. Czyż bowiem istniał kiedykolwiek stwór człowieczy, którego dusza nie skamieniała wobec tajemnego widma umysłem niedoścignionego? Nie drgnęło li serce najmężniejsze w obliczu końca ziemskiego bytu w bólach niemiłosiernie przez złość do drugiego człowieka zagławianych?

Kapłan pogański z duszą prusacza podniósł z grubsza ociosany kół i uderzył w głowę biskupa Wojciecha czując złowrogi nienowamowany gniew w przepaści istoty swojej.

Śmierć zeszła na apostoła pod ciosami Prusaka i uniosła go w niebies posiadanie.

* * *

W pobliżu granicy ziemi gnieźnińskiej stoi w oczekiwaniu uroczystym orszak rycerski z królem Chrobrym na czele i ludu polskiego moc.

Dzień dżdżysty, wiosenny chłodem owiewa czekających. Od rana deszcz rześisty padał, teraz ustał, lecz nie rozogodziło się niebo, ołowiem zwieszały się pod nim

chmury, nie dzieląc się na obłoki.

Nie łatwo obliczyć czas przybycia zwłok świętych, gdy droga daleka wielodniowa od miejsca zbrodni dokonanej dzieli.

Od wczesnego świtu czekał zastęp Bolesławowy, dzień do zmroku już doszedł a nie oddalił się z orszaku ani też z ludu do domostw własnych nikt.

Ciemność wieczora poczęła nachodzić ziemię.

— Jada! — zawołał wreszcie ktoś z tłumu, co wyszedł na nagórek, aby pełnią spojrzenia dalekość drogi objąć — jada już, jada! Powoli ku nam się zbliża!

Serca poruszyły się żywszym łoskotem, i za niejednemu zamglila oko.

— Jada!

Od strony północnej na drodze wiodącej od morza ukazał się orszak żałobny i wóz, na którym spoczywała trumna świętego Pomorza apostoła.

Odwieziono królowi złoto, które wysłał na wykup zwłok świętego, bo takiego równoważnika żądali Prusacy, lecz ciało nie ważyło nic w karze niebios za chciwość i zbrodnie zapamiętała.

Wartością słabą jest miernik złota: na które chwytają się ludzie.

Smutku było pełne oblicze Chrobrego! Biskupa Wojciecha czcił i ponad wszyskich w świętości jego doceniał.

Wóz ustroiony w zieleń i kołnierze zatrzymał się przed monarchą, który zsiadłszy z konia ukląkł na ziemi błotnistej i czoło stroskane do trumny przyłożył.

Koniec.

Według Ewangelii św. Mateusza

(24. 15—35)

*I słońce się zaćmi i gwiazdy będą spadać,
na niebie się ukaże znak Syna Bożego,
i przyjdzie spustoszenie wielkie i zagłada,
a pozostaną tylko Słowa Pana mego.*

*Krzyż Pański będzie jaśnieć niezmierzonym blaskiem,
Syna Człowieczego ludzie ujrzą w jasnościach...
Panie daj mi doznać Twej ogromnej Łaski
i grzechom moim wszystkim bądź wówczas Miłośchw.*

*Oto jako okręt bez steru, w tych przestworzach
nie wiemy dnia tego, nie wiemy i godziny.
Tyś nam jeden Ucieczką, Miłosierny Boże,
którego Słowa święte nigdy nie przeminą.*

ANWICZ.

TYDZIEŃ BOŻY

Dzisiaj — 24 listopada — Dwudziesta czwarta niedziela po Zł. Sw.

Ewangelia (św. Mateusz, 24, 15-35)

W on czas rzekł Jezus do uczniów swoich:

— Gdy tedy ujrzycie brzydkość spustoszenia, która jest opowiedziana przez Daniela proroka, stojącą na miejscu świętym, kto czyta niech rozumie. Wtedy, co są w Judzkiej ziemi, niech uciekają na góry, a kto na dachu, niech nie zstępuje aby co wziąć z domu swego; a kto na roli, niech się nie wraca brać sukni swojej. A biada brzemennym i karmiącym w one dni. A prosicie, aby uciekanie wasze nie było w zimie, albo w szabat. Albowiem na on czas będzie wielki ucisk, jaki nie był od początku świata aż dotąd, ani nie będzie. A gdyby nie były skrócone one dni, żadne ciało nie byłoby zachowane; ale dla wybranych będą skrócone one dni. Wtedy jeśli by wam kto rzekł: Oto tu jest Chrystus, albo tam, nie wiercie. Albowiem powstaną fałszywi Chrystusowie i fałszywi prorocy, i czynić będą znaki wielkie i cuda, tak iżby w błąd wprowadzeni byli (jeśli być może) i wybrani. Otom wam przepowiedział. Jeśli by tedy wam rzekli: oto na puszczy jest, nie wchodźcie, oto w tajemnych gmachach, nie

wiercie. Albowiem jako błyskawica wychodzi od wschodu słońca i ukazuje się aż na zachodzie, tak będzie i przyjdzie Syna Człowieczego. Gdziekolwiek będzie ciało, tam zbiorą się orły. A natychmiast po utrapieniu onych dni słońce się zaćmi, i księżyc nie da światłości swojej, a gwiazdy będą padać z nieba, i mocy niebieskie poruszone będą. A na on czas ukaże się znak Syna Człowieczego na niebie; i wtedy będą narzekać wszystkie pokolenia ziemi, i ujrzą Syna Człowieczego, przychodzącego w obłokach niebieskich z mocą wielką i majestatem. I pośle Anioły swoje z trąbą i głosem wielkim, i zgromadzą wybranych jego ze czterech wiatrów, od krańca aż do krańca niebios. A od figowego drzewa uczcie się podobieństwa: gdy już gałązka jego odmładza się, i liście wypuszcza, wiecie, iż blisko jest lato. Tak też i wy, gdy ujrzycie to wszystko, wiedźcie, iż blisko jest we drzewiach. Zaprawdę powiadam wam, iż nie przeminie to pokolenie, ażeby się stało to wszystko. Niebo i ziemia przemina, ale słowa moje nie przemina.

Ż. życia naszej diecezji

Ojciec św. błogosławi diecezji włocławskiej

Podczas uroczystości ku czci św. Józefa w Kaliszu z okazji 150-lecia Koronacji cudownego obrazu czecznego w tamtejszej Kolegiacie, wysłano do Ojca św. pismo hołdownicze, zapewniając o modlitwie za Kościół św. i Jego Głowę widzialną. Na pismo to nadeszła odpow.

wiedź z Rzymu, w której Ojciec św. wyraża swą radość z religijnych i podniosłych uroczystości kaliskich i przesyła wszystkim uczestnikom jak również całej diecezji życzenia rozkwitu życia Bożego w duszach i Apostolskie Swe błogosławieństwo.

KALENDARZYK KOŚCIELNY

24.11. NIEDZIELA XXIV, ostatnia po Ziel. Świątk. Dzisiejsza niedziela zamyka rok kościelny. Zakończenie roku kościelnego przypomina nam kres wszystkich spraw ziemskich. Mówi o tym Ewangelia, opisując koniec świata i przyjście Chrystusa Pana na sąd. Czy jesteśmy gotowi na sąd Boży, który może przyjść na nas nie spodzianie?

25.11. PONIEDZIAŁEK. Św. Katarzyna, urodzona w Aleksandrii, łącząc w 18 roku życia, niezwykłą mądrość ze świętością poniosła śmierć męczeńską. W czasie prześladowania wszczętego przez Maksymiliana, około roku 305. Do liturgii rzymskiej część jej wprowadzono dopiero w wieku XIII. Żywot św. Katarzyny ubarwił liczną legendę.

26.11. WTOREK. Św. Sylwester opat, rozważając słowa Zbawiciela: „Kto chce pójść za mną, niech zaprze samego siebie, weźmie krzyż swój, a naśladuje mnie”, udał się na pustynię, a gromadzących się wokół siebie uczniów związał regułą benedyktyńską, zakładając nowy zakon sylwestrynow. Słynął z daru prorocztwa i wielkiej surowości życia. Zmarł w Monte Fano 26.11.1267 r.

27.11. ŚRODA. Św. Jan Berchmans, jezuita, student filozofii, anioł czystości, żarliwy czciciel Matki Najśw. i Najśw. Sakramentu, żył wewnętrzną radością dziecięcia Bożego i stałym pragnieniem świętości. Umarł w Rzymie, dnia 13.8.1621 r. Ostatnie jego słowa chwaliły Pannę Najśw. wezwaniem z Litanii Loretańskiej: Matko Najczystsza.

28.11. CZWARTEK. Czciciele Maryi pamiętają, że dnia 27.11.1830 r. Matka Najśw. objawiła się siostrze Katarzynie Labouré (czyt. Labure) zakonnicy ze zgromadzenia św. Wincentego & Paulo i poleciła jej rozszerzenie medalika ku czci swego Niepokalanego Poczęcia. Medalik ten sprawił wiele cudownych nawróceń i historia jego zwycięstw dobrze jest znana. Zatwierdzony przez Kościół nosi nazwę Cudownego medalika Niepok. Poczęcia Najśw. P. Maryi.

29.11. PIATEK. Wigilia św. Andrzeja Apostoła. Kościół przez wigilię zapowiada jutrzejsze święto. Wigilie i święta Apostołów są tak umieszczone w kalendarzu kościelnym, że wypadają prawie co miesiąc, przypominając nam, że Apostołowie są filarami Prawdy Obiawionej.

30.11. SOBOTA. Św. Andrzej Apostoł był bratem św. Piotra i gorliwym uczniem św. Jana, którego opuścił, gdy poznał w Zbawicielu obceanego Mesjasza. Zginął w Patras jako apostoł krzyża Chrystusowego na którym wieszac nie przestał głosić Ewangelii. Rok śmierci św. Andrzeja jest bliżej nieznanym, dzień i miesiąc wymienia Martyrologium podając datę 30 listopada. Św. Andrzej jest dwukrotnie wymieniony w Kanonie Mszy św.: przed podniesieniem i po podniesieniu w modlitwie „Libera nos“ następującej po Paternoster.

Kalendarzyk słoneczny

24.11. Wschód słońca	7.11
Zachód	15.34
30.11. Wschód słońca	7.20
Zachód	15.29
Nów księżyca dnia 26.11. godz. 3.36	

Przysłowia ludowe

Gdy na Jana od Krzyża (24.11) pogoda się głosi, taką zwyczajnie, wróża, Rok Nowy przynosi.

Kalendarzyk historyczny

24.11.1789. Podpisanie „Aktu Zjednoczenia Miast“ na ratuszu warszawskim. Wręczony królowi i sejmowi posłużył za podstawę do przyznania praw politycznych i zrównania mieszczan ze szlachtą w Konstytucji Majowej.

25.11.1925. Ustawa sejmowa o popieraniu polskiej żeglugi morskiej.

28.11.1864. Zamknięcie w Warszawie wszystkich klasztorów w liczbie 29, a w reszcie kraju przeszło 100 klasztorów za udział duchowieństwa w powstaniu.

29.11.1830. Wybuch powstania listopadowego. Podchorążowie pod wodzą Piotra Wysockiego idą na Belweder, gdzie rezydował namiestnik wielki książę Konstanty.

30.11.1808. Szarża szwoleżerów polskich pod wodzą płk. Kozielskiego na wawóz Samosierra w Hiszpanii, którego nie mogły zdobyć pulki piechoty francuskiej i artyleria Napoleona

POLSKIE APOSTOLSTWO CHORYCH

Polskie Apostolstwo Chorych skupia i łączy wszystkich chorych w Polsce i pragnie z nich uczynić apostołów. Członkiem Apostolstwa może stać się chory katolik, który: a) przyjmuje cierpienia z poddaniem się woli Bożej, b) znosi je cierpliwie, w zjednoczeniu z Chrystusem, c) ofiaruje Bogu na intencję przyspieszenie królestwa Bożego, d) zgłosi swój adres do Krajowej Centrali Apostolstwa Chorych, Katowice, Plebaniowa 49a

Maria Wołnicka

Na listopadową nutę

Miesiąc listopad...

Dmie i zaczyna zimny północny wiatr. Pożółkłe liście leżą z drzew i pokrywają ziemię swoistym różnokolorowym kobiercem. Miesiąc zamierzający przwroty i miesiąc, poświęcony zmarłym.

W poszumie jesiennych wichur jawią się postaci, snują marzenia.

Kolumny meczenników jedna za drugą w długim niekończącym się szeregu Oświęcim. Dachau. Majdanek. — przedstawiciele wszystkich obozów, dalej obrońcy wszystkich czasów prawa i wolności powstańcy, boiownicy poległ na polu walki, wodzowie, żołnierze, bezimienni bohaterowie, — dorośli, młodzieńcy, dziewczęta, nieletnie dzieci.

Krew ich wsiąkała i zrosiła najobficiej polską ziemię, wsiakając nieomal w każdą jej grudkę, — uświadczać każdą skihe. Cały ten pochód zmarłych wypełnia nie tylko cmentarze, — ale jawi się w szczególniejszym sposób w słotne i wichura nabrzmiące listopadowe noce, kołając do wszystkich domów, pukając do serc ludzkich.

W rytmicznym akordzie pieśni dzwonów kościelnych słychać ich pienie i jakby jęklliwe wołania o ratunek. Dancesz po liściach krwawych pod którymi nie zastępy je- szcze dobrze krople krwi. —

Z odkrtych grobów z zapomnianych mogił unoszą się westchnienia, ciężkie, jak ołów, nabrzmiące łzami i kroplami jesiennego deszczu.

Nieustanne „memento mori“ towarzyszy jak skarga nientulona, tłuścąc się po lasach, polach, gościńcach.

Polska

Mówili, że nie ma snosobu,
by mogła z umarłych wstać —

[żywa,
a jednak — Bóg unniósł ją z grobu
i więźniów pokruszył ogniwa!

Wiec Gloria jej — rośnie wśród globu
i serca — ku słońcu norwica —
choć — nono — nie było snosobu,
by mogła znów powstać — szczęśli-

[wa!!!
Sław.

Pamięć o tych wszystkich zmarłych staje się nie tylko religijnym ale i narodowym przykazaniem. Więcej bowiem dziś grobów, niż domów mieszkalnych. Więcej serc rozdartych, niż ludzi szczęśliwych.

I chociaż kończy się już listopad módl się za poległych żołnierzy. — módl się za pomordowanych księży, nauczycieli i wszystkich meczenników lagrów i obozów koncentracyjnych!

Módl się za powstańców i bohaterów dzieci Warszawy!

Módl się wreszcie, za których nie ma się już kto modlić, bo albo umarli w samotnym opuszczeniu, albo ludzie żądzyli już o nich zapomnieć.

Potrzeba nam „Świtych Obecowań“ dla naszej biednej ziemi.

Potrzeba nam nieustannej namieci dla zmarłych „z trudu bowiem ich i znoju Polska powstała by żyć“.

Niechaj w zgodnym chórze rozdzwonią się w modlitewnym uniesieniu i serca i dusze nasze, niech rozpalała się wdzięcznością i nadzieją dla tych wszystkich, którzy złożyli daninę krwi w ofierze.

Z życia katolickiego

PAPIEŻ W SPRAWIE FRANKA

W sprawie interwencji papieża na rzecz skazanego na śmierć b. generalnego gubernatora Polski, Franka, pisze „Tygodnik Warszawski“ w n-rze z dnia 20.10 hr.:

„Czytelnicy nasi przypominają wyjaśnienia pism katolickich w sprawie rzekomej interwencji Ojca św. co do ulaskawienia Greisera. Okazało się, że prośba Greisera do Papieża o interwencję została przesłana do Watykanu z Polski za pośrednictwem ambasadora polskiego przy rządzie włoskim w Rzymie. O odpowiedzi Papieża nic nie wiemy, ani nie była podana do prasy. Tymczasem to już wystarczało niektórym pismom do zamieszczenia nagłówek „Papież interweniuje w sprawie zbrodniarza“.

Podobnie ma się sprawa z rzekomą interwencją Papieża w sprawie katechety z Polski, Hansa Franka. I tutaj są rozbieżności w samym podaniu rzekomego faktu. Zestawmy je. „Dziennik Zachodni“, organ prorządowy, podaje w depeszy z Norymbergi (6 bm.), iż „rzecznik Watykanu oświadczył, że Papież nie zamierza interweniować w sprawie wyroków norymberskich“. „Życie Warszawy“, również organ prorządowy, podaje (dn. 7 bm.): „Rzym (PAP). Jak donosi agencja Reutersa, radio watykańskie podało do wiadomości, że Papież nie upoważnił nikogo do opublikowania jego poglądów na wyrok

Międz. Trybunału w Norymberdze“. Przedtem pisano, że Papież niezadowolony jest z „surowego wyroku“ i zamierza nawet interweniować na rzecz wszystkich skazanych. Następnie z depesz agencji, podanych przez prasę w dniu 9 bm. dowiedzieliśmy się, że to arcybiskup monachijski, kardynał Faulhaber, interweniował na rzecz ulaskawienia Franka. Mimo, że w świetle urzędowego stwierdzenia przez radio watykańskie i depesz agencji prasowych, nie wyłączając PAP, okazało się, iż Papież osobiście nie interweniował w sprawie zbrodniarzy norymberskich, to jednak nie przeszkodziło szeregowi dzienników zaatakować Ojca św.

I jeszcze jeden dowód w sprawie rzekomej „interwencji“ Papieża co do ulaskawienia zbrodniarzy. „Ilustrowany Kurier Polski“ z dnia 10 bm. donosi z Berlina: „Międzysojusznicza Komisja Kontrolująca w Berlinie dementuje wiadomość, według której Papież miał domagać się łaski dla Hansa Franka względnie jakiegokolwiek innego zbrodniarza“. Chyba tych dowodów wystarczy“?

O DORADCE RELIGIJNEGO NA KONFERENCJI POKOJOWEJ

Jeden z członków Amerykańskiej Izby Reprezentantów, — Talbot, zgłosił wniosek, by w skład delegacji amerykańskiej na konferencję pokojową — mógł wejść i dorad-

ca religijny. Obecność jego na obradach doprowadzi łatwiej, zdaniem wnioskodawcy do tego, że „zasady duchowe oraz pojęcia etyczne będą wpływać, jako konstruktywne czynniki, na te wszystkie rozstrzygnięcia, które odnoszą się do spraw moralnych i dotyczą kwestii utrzymania dobrych stosunków między narodami, a które będą omawiane na konferencji pokojowej“.

WYZNANIE JAPONSKIEGO MINISTRA

Jeden z członków obecnego gabinetu japońskiego, minister Wataro Nashari, uznany za męża stanu, mogącego odegrać w przyszłości wielką w Japonii rolę, uczynił następujące wyznanie: „Szyntoizm i buddyzm są religiami martwymi. Jestem przekonany, że naród japoński tęskni za religią. Każdy żywotny ruch religijny znajduje obecnie w Japonii posłuch. Chrześcijaństwo jest jedynym środkiem kojącym, mogącym uratować moralność narodów“. — Wataro Nashari jest buddystą, interesuje się jednak chrześcijaństwem.

„KAPLICA POJEDNANIA“ W BERCHESTEGADEN.

Narodowi socjaliści zburzyli kościół Najśw. Maryi Panny w Berchtesgaden. Na miejscu zburzonej świątyni ma stanąć „Kaplica Pojednania“.

Z ŻYCIA PIERWSZEJ ŚWIĘTEJ AMERYKANKI.

Interesujące są szczegóły życia i działalności kanonizowanej ostatnio Matki Franciszki Ksawery Cabrini. Pracowała w zakładzie nauczycielskim, była przełożoną zakładu dla sierot, a następnie założycielką Instytutu Sióstr Misyjnych pod wezwaniem Najśw. Serca Jezusowego. W Nowym Jorku założyła sierociniec, który stał się początkiem wielkiego dzieła obejmującego dzisiaj liczne zakłady charytatywne (t. j. o charakterze miłosiernym) w Ameryce północnej i południowej. — Działalność wychowawczą nad dziećmi pozbawionymi rodziców — jest szczególnym rysem postaci nowej świętej, która sama została wcześniej osierocona.

ZA PRZYKŁADEM KATOLIKÓW.

Katolicy amerykańscy pośpieszyli z wydatną pomocą narodom wyniszczonym przez ostatnią wojnę, zbierając wielkie sumy pieniędzy, znaczne ilości darów w naturze (odzież, obuwie, bielizna, lekarstwa, żywność). I protestanci amerykańscy zobowiązali się ostatnio — zebrać większą sumę pieniędzy, przeznaczoną na cele religijne i kościelne dla krajów, które doznały niszczycielskich skutków wojny, a w których mieszkają przedstawiciele protestanckich wyznań.

PEŁNA ZAKŁAMANIA PROPAGANDA.

Hitlerowcy, walcząc z religią nawet w swym kraju, starali się zołhydzić w oczach społeczeństwa — duchowieństwo katolickie i ewangelickie. Do tego celu miała służyć książka. I rzeczywiście wydano wielką ilość książek pod tytułem — „Ciemne typy”. Władze okupacyjne alianckie obłożyły arestem cały nakład powyższej książki, wydanej we Frankfurcie nad Menem.

Choroba czerwiowa u dzieci

Ogół matek nie zdaje sobie sprawy z tego, jak bardzo rozpowszechniona jest u dzieci choroba czerwiowa, tzw. „robaki”. Niejednokrotnie dzieci mimo dobrego apetytu są mizerne, apatyczne. Często kłopotem matki jest niespokojny sen maleństwa, bóle głowy, niepokój i kołatanie serca, podsinienie oczy, obłożony język, a nikt się nie domyśla, że przyczyną są tu na pozór tak niewinne i lekceważone powszechnie „robaki”. Są ich trzy rodzaje: glista dżdżownicowa (pasożyt 20—40 mm długi, koloru białego), glista robaczkowa, biała (wielkość 4—12

mm) i trafiające się u dzieci starszych lat.

Ważne jest należyte rozpoznanie tych pasożytów, gdyż w celu usunięcia ich stosuje się różne metody. Przeciw glistom dżdżownicom daje się dziecku parę ząbków czosnku, surowej kapusty kiszzonej lub około 150 g świeżych obranych pestek z dyni. Następnie należy podać na przeczyszczenie olej rycynusowy. Jeśli glist jest dużo, można na czczo z rana dać dziecku santoniny z olejem rycynusowym w następującym stosunku: 0,5 g santoniny i 15 g olejku rycynusowego — zależnie od wieku dziecka 1—2 łyżeczek.

Glisty robaczkowe spędza się najskuteczniej lewatywą z czosnku, gotowanego w mleku, stosowaną przynajmniej dwa razy dziennie.

Wiele wytrwałości wymaga kuracja przeciw glistom obu rodzajów i powtarzać musimy ją niejednokrotnie, bo choćby udało się nam spędzić u dziecka od razu wielką ilość glist, pozostają w jelitach jeszcze jajka. O ile w rodzinie jest więcej dzieci i chorują one również na robaki, kurację trzeba przeprowadzić jednocześnie u wszystkich.

Tasiemca usuwa się następująco: najpierw należy dać dziecku jakiś środek przeczyszczający, potem wieczorem na kolację sałatkę śledziową z cebulą lub kilka surowych marchewek. Następnego dnia z rana dawać co pół godziny po 2 kapsułki tanniny, firmy Motor, aż do użycia 8 kapsułek. W 2 godziny po ostatniej kapsułce należy dać znów na przeczyszczenie (najlepiej sól gorzką). W czasie tej kuracji dziecko winno leżeć w łóżku.

„Devette”

W listopadowy wieczór

*Za oknami huczy wiatr,
ciemna nocka stoi —
Maciek w domu został sam,
lecz się nic nie boi.*

*Za oknami zimny deszcz
pada tak dzień cały —
Przy kominku Maciek siadł
a z nim kotek biały.*

*...Z ciemnych kątów, z mysich
[dzinur
wyszły krasnoludki,
czapki krasne niby mak
i do pasa bródki.*

*Otoczyły Maćka w krag,
wołają świerszczyka:
—Na skrzypeczkach zagraj nam,
niechaj brzmi muzyką!*

*Grał im świerszczyk całą noc
i nikt nam nie powie,
że to tylko śniło się
małemu Maćkowi.*

H. W. K.

Zofia Andrzejkowiąż-Jastrzębska.

Krzyż na tle Dadźboga

Zdaleka już rozciąga się i rozbłyska krzyż na wieży kościoła trzemieszeńskiego. Niewielki to i skromny kościółek, ale mury jego wznosiły wieki, a czar przeszłości przyczaił się tutaj i zamieszkał. Codzienny szary przechodzień z przyzwyczajenia uchyli kapelusza, nie zdaje sobie jednak sprawy, czym jest ten kościół w dziejach kultury polskiej. Odnawiany wielokrotnie zdołał zachować kilka bezcennych skarbów, które potęgą swej starości przenoszą nas w odległą krainę, gdzie legenda spleta się z prawdą historyczną. Skromna ta świątynia, której początek powstał w chwili tworzenia się historii naszego kraju, jest może najbardziej uprawniona do podkreślenia roli Kościoła w dziejach Polski, a zwłaszcza w pierwszych Jej

wiekach. Obojętnie naogół mijamy licznie rozsiane po miastach i miasteczkach kościoły, przyzwyczajaliśmy się do ich widoku, zadziwi nas nieraz jedynie jakaś piękna konstrukcja, ciekawie rozwiązane sklepienie, lub może jakieś stare oddzwia. Nie zastanawiamy się jednak najczęściej nad tym, że te mniej lub więcej okazałe świątynie to nie tylko symbol naszych wierzeń, lecz nieodłączny element wiary chrześcijańskiej. Chrystianizm zaś nie jest jedynie kwestią takiego lub innego ustosunkowania się do świata, lecz stanowi jednocześnie podstawowy czynnik, który przed dziesięcioma wiekami stał się kamieniem węgielnym wspaniałej dzisiaj struktury państwa polskiego. On był tą mocarną dźwignią, która nieznanym

dotąd kraj wyniosła z mroków prehistorii na arenę państw kulturalnych.

Kościółek w Trzemiesznie, przytulony skromnie do murów klasztornych, datuje się od czasów Mieszka I. W pierwszej chwili wnętrze sprawia zwykle miłe wrażenie ciszy i spokoju, właściwego wszystkim świątyniom. Dopiero instynkt badacza, zaszczerpiony w każdej duszy, zaczyna ostrzegać, że zamieszkał tutaj duch przeszłości i nie można obojętnie opuszczać tych progów. Wzrok nasz przede wszystkim zatrzymuje się na głównym ołtarzu, gdzie umieszczony jest przepiękny obraz, przedstawiający Wniebowzięcie N. M. Panny. Jest on podobno dziełem szkoły francuskiej i zaliczany jest do najpiękniejszych obrazów kościelnych w Polsce.

Kościół trzemieszeński, w dziejszej swej postaci, nie odznacza się może niczym specjalnie pięknym.

Poradnik gospodarczy

WALKA Z POLNYM OSTEM.

Oset polny jest rośliną wieloletnią. W pierwszym roku nie kwitnie, wydając tylko niewysoką łodygę. Dopiero w drugim roku i w następnym zakwita, przyczem jedna roślina wydaje przeciętnie około 5 tysięcy nasion, a wydać ich może i do 40 tysięcy. Z tego wynika, że osset może się szybko rozmnażać.

Nasiona ossetu są zaopatrzone w delikatne skrzydełka, dzięki czemu mogą być roznoszone przez wiatr na duże odległości. Ponadto każde nasionko posiada haczyk, za pomocą którego osseta się rozmaitych przedmiotów i tą drogą roznoszony bywa bardzo często.

Oset rozmnaża się także przy pomocy rozłogów korzeniowych. Roślina ta posiada korzenie dwójakie. Jedne idą w głąb ziemi, do 2 metrów, dostarczając roślinie wody i dlatego osset nie ginie nawet w najsuchsze lata. Inne korzenie rozchodzą się na wazystkie strony w warstwie ornej i mogą wydawać pędy zielne, tworząc rośliny nowe nieraz na dużej odległości od rośliny macierzystej.

Walka więc z ostem jest utrudniona. Należy niedopuszczać do osadzenia nasienia i do rozkrzewienia się korzeni. Dlatego też, gdy tylko osset zaczyna kwitnąć, natychmiast trzeba go kosić, powtarzając ten zabieg parokrotnie, ponieważ osset wypuszcza co raz to nowe łodygi kwiatowe. Ponadto małą ostrą łopatką należy zapuszczać ukośnie w ziemię tuż przy samej roślinie, którą się wycina jak można najgłębiej. Wyciętą roślinę należy wyciągnąć z ziemi, aby uschła. Powtarzając te zabiegi stale, roślina tak się osłabia, że wreszcie ginie.

Właściwą walkę z ostem należy rozpocząć

na wiosnę, tępiąc go nie tylko na własnym polu, ale wszędzie gdzie się znajduje. W przeciwnym bowiem razie wiatr przyniesie nowe nasiona z pola sąsiada, czy też z rowu lub z miedzy.

Rzeczy ciekawe

ŚLYNNY ZEGAR

W szwedzkim mieście uniwersyteckim w Lund odbyły się uroczystości związane z 800-leciem istnienia słynnej zabytkowej katedry. W uroczystościach tych wzięli udział delegaci kościołów skandynawskich oraz przedstawiciele Anglii i Polski.

Pomiędzy wielu bezcennymi skarbami, katedry w Lund, będącej najstarszym pomnikiem kultury północnej, posiada wielki, o bardzo ciekawej konstrukcji zegar. Został on zbudowany przeszło 500 lat temu, a tarcza jego jest pomyślana jako obraz kuli ziemskiej. Zegar wskazuje oprócz godzin, lata, miesiące, dni tygodnia oraz wszelkie święta, zarówno stare jak i przesuwające się.

Zegar astronomiczny jest nakręcany raz na 200 lat. Ostatnio uregulowano go w 1923 roku, co zapewnia jego sprawne funkcjonowanie do r. 2123.

Największą ozdobą zegara jest galeria figur. W południe, gdy tylko przebrzmi głos wybijający godzinę, dwóch trębaczy zwraca się ku stojącej pośrodku postaci, symbolizującej Świętą Pannę i podniósłszy w górę swe trąby, wygrywają starą skandynawską pieśń. Następnie odbywa się procesja. Z prawej strony uchylają się drzwi i wysuwa się z nich korowód postaci. Rozliczni święci i Trzej Królowie ze swą świtą, przechodząc

przed Matką Bożą składają jej głęboki, pełen hołdu, ukłon, i giną w drzwiach umieszczonych w przeciwnej stronie.

Dla upamiętnienia uroczystego obchodu w Lund, poczta szwedzka wydała specjalną serię znaczków po 15, 20 i 90 oerów. Wszystkie znaczki posiadają ten sam rysunek katedry i różnią się od siebie tylko barwą.

NAJWIĘKSZY DREWNIANY STATEK.

Zagłowiec „Great Republic“ był największym drewnianym statkiem 4.500 ton. Kiedy w 1853 roku spuszczone go na wodę, uważany był za prawdziwą sensację. Statek ten nie miał jednak szczęścia. Na kilka dni przed wyruszeniem w swą pierwszą podróż spalił się. Rok potem po remoncie i przebudowie wyruszył na morze, jednak w czasie swej podróży natrafił na burzę morską w okolicy wysp Bermudy i zatonął.

Przemiany w Japonii

Różne czasopisma europejskie donoszą o dokonywujących się obecnie wielkich przemianach polityczno-społecznych, gospodarczych i religijnych w Japonii. I tak zniesiono wielką własność, rozdając ziemię między warstwę rolniczą, w szkołach zaczęto uczyć, na podstawie wydanego przez ministra wychowania — zarządzenia, alfabetu łacińskiego (t. zn. takiego, jaki jest w użyciu u nas i w krajach europejskich). Niebywałą zmianą w dziedzinie religijnej jest zrzeczenie się przez cesarza wszelkich przywilejów rzekomo boskiego pochodzenia dynastii panującej. Przestano więc urzędowo oddawać cesarzowi cześć, na podobieństwo czci Bogu składanej, zniesiono syntonizm, jako religię państwową Japonii.

nym i charakterystycznym, ale świadomość, że datuje się on od czasów Dąbrowki oraz kult, jaki mamy do tego co było, stają się tym cudownym pomostem pomiędzy dynamicznym, zwycięskim wiekiem XX-tym, który ugruntowuje potęgę Polski, a okresem Jej niemowlęstwa. Według tradycji klasztor w Trzemiesznie został założony przez św. Wojciecha, który po przybyciu do Polski otrzymał dla swej pracy misjonarskiej wschodnią część kraju z siedzibą w Gnieźnie. Prawdopodobnie tutaj właśnie były złożone później zwłoki świętego, zanim je przewieziono do katedry gnieźnieńskiej. Znane są historii przywileje nadane tej świątyni w 966 r. i 1145 r.

Pierwotny kościół, sądząc z dzisiejszego szkieletu, zbudowany był w stylu romańskim. Z biegiem stuleci budynek tak niszczał, że za czasów Zygmunta Augusta, opat Aleksander Mieleński musiał go

gruntownie odnowić, przy czym dobudował kilka gmachów przy klasztorze. Wszelkimi sposobami dąży on do dodania świetności swojemu klasztorowi, ceniąc jego wartości historyczne i w tym celu również powiększa znacznie zbiory biblioteczne. Dzisiejsza biblioteka klasztorna zawiera wiele wartościowych dzieł, ale niestety miejscowe archiwum, posiadające do niedawna najstarsze akta klasztoru, łącznie z fundacją Mieszka, zostały rozgrabione i zniszczone przez Szwedów w czasie najazdu za Jana Kazimierza. Pozostały nam jedynie nieliczne i marne kopie.

Dzisiejszy barokowy wygląd zawdzięcza kościół wiekowi XVIII. Owcześnie opat, Michał Kosmowski, prawie od posad wznosił tę świątynię, niestety restaurując zniszczył jej poprzedni styl. Miejsce pięknej strzelistej wieży zajęła niezgrabna kopuła, a sklepienia

i nawy zostały przeistoczone. Zmieniło się natomiast kilka bezcennych pamiątek, znajdujących się w skarbcu kościelnym — są to kielichy otiarowane ongiś przez Dąbrowkę, św. Wojciecha, Kazimierza Wielkiego i innych. Oglądając te zabytki trudno wprost uwierzyć, że pamiętają one czasy najdawniejsze, że były złożone w ofierze kościołowi jeszcze wtedy, gdy na ziemiach polskich krzewiło się poganstwo.

I nagle budzi się myśl — może właśnie tu, w tym samym miejscu, gdzie teraz wznosi się przybytek Boga Jedyne, stał przed wiekami prosty słup wyobrażający bóstwo, strzeżone poszumem świętego gaju. W pobliskim Gnieźnie przecież znajdowało się główne siedlisko kultu pogańskiego. Tutaj kapłani-żery odprowadzili swoje czarodziejskie magię, zjednywali przychylność opiekuńczych bogów. (D. c. n.).

W kraju i zagranicą

WYBORY W POLSCE

zostały wyznaczone na dzień 19 stycznia 1917 roku. Jednocześnie został ogłoszony kalendarzyk wyborczy z którego dowiadujemy się, że w dniu 10 grudnia nastąpi ogłoszenie państwowych list kandydatów, 11 grudnia ogłoszony zostanie podział powiatu i miasta na obwody wyborcze, w okresie od 17 do 24 grudnia zostaną w lokalnych obwodowych komisjach wyborczych wyłożone spisy wyborców codziennie przez 7 godzin celem sprawdzenia i złożenia ewentualnych sprzeciwów, w dniu 28 grudnia nastąpi składanie okręgowych list kandydatów na posłów, 7 stycznia nastąpi ogłoszenie kandydatur na posłów, w dniu 19 stycznia — głosowanie; w dniu 31 stycznia ogłoszenie wyniku wyborów.

Prezydium Krajowej Rady Narodowej i Rada Narodowa uchwaliły dekret o

DANINIE NARODOWEJ

przeznaczonej na zagospodarowanie Ziemi Odzyskanych. Na mocy dekretu, dla przyspieszenia zagospodarowania Ziemi Odzyskanych i ekonomicznego zjednoczenia ich z macierzą, wprowadza się Daninę Narodową, jako jednorazowe, powszechne świadczenie majątkowe. Uchwalona danina ma być wyrazem woli całego narodu, wszystkich jego warstw i grup, umożliwi jednocześnie zwiększenie inwestycji na Ziemiach Odzyskanych i wzmocnienie potęgi gospodarczej Polski. Uchwalona Danina dotyczy wszystkich Polaków, nie obejmuje jedynie emerytów, inwalidów, osób pobierających renty oraz osób zwolnionych z podatku od wynagrodzeń.

JEDNOCZEŚNIE

Prezydium KRN i Rada Ministrów wydały specjalną odczwę do Narodu Polskiego w której czytamy: Przed narodem naszym stoi wielkie zadanie szybkiego zagospodarowania Ziemi Odzyskanych, gospodarczego scalenia ich z Macierzą. Na Ziemiach Odzyskanych, od Śląska po Bałtyk, pracuje już dzisiaj około 5 milionów Polaków. Ale, aby w pełni wyzyskać dla kraju wielkie bogactwo Ziemi Odzyskanych, towarzyszyć musi wysiłkom tych milionów wysiłek zbiorowy całego narodu. Od tego zależy dobrobyt Rzeczypospolitej i wszystkich jej obywateli. Nie poszła na marne ofiara krwi, która wskrzesiła Polskę do niepodległego bytu. Nie pójdzie na marne ofiara mienia, która da nam możliwość pełnego wykorzystania gospodarczego Ziemi Odzyskanych, a przez to samo stworzy mocną podstawę naszej nie-

podległości, bezpieczeństwa naszego państwa i dobrobyt jego obywateli.

WYBORY WE FRANCJI

daly znaczną przewagę stronnictwom lewicowym. Według dotychczasowych danych na pierwsze miejsce wysunęli się komuniści, zdobywając 175 mandatów, na drugim miejscu znajduje się partia postępowych katolików — 161 mandatów, na trzecim — stronnictwa prawicowe — 101 mandatów, czwarte — socjaliści — 96 mandatów oraz szóstą radcykali — 63 mandaty. Nieznane są do tego czasu wyniki odnoszące się do 23 mandatów z kolonii francuskich.

WYBORY WE WŁOSZECH

przeprowadzone do samorządu w Rzymie, Neapolu, Florencji, Genui, Turynie i Palermo dały pierwsze miejsce blokowi socjalistyczno-komunistycznemu — około 400.000 głosów, drugie miejsce zajęli demokraci chrześcijańscy około 200.000 głosów. Frekwencja głosujących była bardzo mała, nie przewyższyła bowiem 54% ogólnej ilości uprawnionej do głosowania. Szczególnie mała frekwencja była wśród kobiet.

OPIEKUNEM NIEMIEC

nazywa obecnie prasa lorda Winston Churchilla. Ostatnio bowiem przemawiając w parlamencie angielskim w czasie dyskusji nad mową tronową króla W. Brytanii Churchill powiedział: „Trzeba skończyć z polityką zemsty i pokuty dla Niemiec. Okres kary dla Niemiec trwa zbyt długo. Nie należy karać członków organizacji hitlerowskich, a należy być w stosunku do tych ludzi łagodnym“.

SOJUSZNICZA RADA KONTROLNA

w Berlinie na skutek noty Polskiej Misji Wojskowej w sprawie nietaktownego zachowania się polityków niemieckich i prasy niemieckiej w stosunku do Polski udzieliła na tę notę odpowiedź, w której stwierdziła, że rzeczywiście zaistniało niestosowne zachowanie się Neumana i prasy niemieckiej. W związku z powyższym Rada Kontrolna postanowiła udzielić redaktorom pism niemieckich nagany z ostrzeżeniem, że nie będzie tolerowała w przyszłości podobnych wystąpień w stosunku do państwa sojuszniczego jakim jest Polska. Jednocześnie Rada postanowiła wezwać Neumana i udzielić mu także nagany.

SPRZEDAM BURKĘ prawie nową, kowadło i kuźnię polową. Pl. Dąbrowskiego 2. Małachowski Włocławek. (45)

W PROCESIE O MORDERSTWO

sp. Seiborka posła do KRN z ramienia PSI po przeprowadzeniu przewodu sądowego Wojskowy Sąd w Warszawie skazał oskarżonych członków NSZ: Płońskiego i Pauka na karę śmierci, Szymczaka, Czaplarskiego i Rosińskiego — na 10 lat więzienia i Irenę Dimochowską na 5 lat więzienia.

W SAKSONII

podpalono dwie fabryki niemieckie. Jedna z nich to przędzalnia, a druga to fabryka celulozy. Jest to już drugi z rzędu wypadek podpalenia fabryk, co niewątpliwie jest dziełem sabotażystów niemieckich.

W LONDYNIE

bawi delegacja niemieckich socjalistów ze sławnym Schumacherem na czele. Delegacja ta czeka na uchwałę Anglików w sprawie nawiązania kontaktu i współpracy z socjalistami angielskimi. Dodać tutaj należy, że Schumacher zdobył sobie w Niemczech dużą popularność na skutek stałego atakowania polskich ziem zachodnich. Schumacherowi towarzyszy Neumann, który zasłynął z obelżywego wyrażania się o Polakach.

DOKŁADNE RACHUNKI

sporządzone przez komisję w sprawie wydatków Adolfa Hitlera wykazują, że Fuehrer w czasie swego urzędowania wydał z pieniędzy państwowych na swoje osobiste cele nie posiadające nic wspólnego z wydatkami państwowymi „tylko“ 350 milionów marek.

Pamiętaj o Jasnej Górze.

CZY ZNASZ MATKĘ BOŻĄ?

„DOBRE KSIĄŻKI“

Polecamy:

NIE. OKALANA Ketlera. Cena z przesyłką 65 zł.

MARIA, ARCYDZIEŁO BOŻE Pinar-do. Cena z przesyłką 60 zł.

NAJŚW. PANNA WZÓŁ EM, Perroy. Cena z przesyłką 85 zł.

Zamówienia kartką pocztową
Warszawa 12. Skrz. 40. (41)

KOŚCIELNY, repatriant, samodzielny, z dobrym wychowaniem; znam wszelkie roboty rolnicze, chętnie przyjmę wyżej podaną posadę. Oferty proszę kierować do „Ładu Bożego“. (46)

KTOKOLWIEK BY WIEDZIAŁ o Rodakach Swirz — koło Lwowa. — Księży i Parafian zawiadomić: Nowy Gdańsk, kolonia Ochota 1a. Lenkowska Helena. (41).

Redakcja i Admin.: Włocławek, ul. Brzeska 4, Tel. 11-26. Konto PKO. Nr. VI—231. Redaktor: ks. dr. W. Mirski.

Przyjmuje w godz. 10—12 z wyjątkiem dni świątecznych. Maszynopisów nie zwraca się.

Głoszenia przyjmuje Administracja codziennie z wyjątkiem dni świątecznych w godz. od 8—12 i od 2—5. W soboty od 8—12.

Ceny ogłoszeń: Ogłoszenia drobne po 5 zł. za wyraz, poszukiwania rodzin i pracy po 3 zł., urzędowe, przetargi, nekrologi

1 mm szerokości, 1 szpalta po 5 zł., reklamowe — 10 zł.

Prenumerata z przesyłką pocztową: kwartałna 40 zł., półroczna 75 zł., roczna 150 zł.